

Asia: VN/13139/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi omaishoidon tuesta annetun lain ja perhehoitolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunnonantajan organisaatio

Hyvinvointialue

2. Kannatatteko luvussa 3 ehdotettua tavoitetta omaishoidon tuen vähimmäispalkkion korottamisesta?

Kyllä

3. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 2:

Omaishoidon tehtävä on sitovaa ja on täysin perusteltua nostaa palkkiota.

Yksin palkkion nosto ei paranna kuitenkaan omaishoitajien ja hoidettavien asemaa tai mahdollista yhdenvertaista kohtelua, ellei käytössä ole yhtenäisiä kansallisia kriteerejä. Toivottavaa olisi, että mahdollisissa yhtenäisissä kriteereissä olisi tarkoin määritettynä, mitä sitovuus tarkoittaa ja huomioituna tämä eri ikäisisten omaishoidon tuen myöntämisessä. Myös omaishoitajan tehtävää ja vastuuta tulisi auki kirjoittaa.

4. Kannatatteko luvussa 3 ehdotettua tavoitetta perhehoitajan taloudellisen aseman tukemisesta?

Kyllä

5. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 4:

Perhehoitajan taloudellisen aseman parantamien on hienoa asia, mutta tarkoin tulee määrittää mitä tarkoitetaan ennakoimattomalla palvelun keskeytymisellä. Lisäksi pohdimme, tarvitaanko lakiin kirjoittaa näkyväksi kulukorvausten maksaminen/maksamattomuus palkkion rinnalla.

Palkkiot ja perhehoidon toimintaohjeet eivät ole hyvinvointialueiden kesken samanlaisia. Jotta perhehoitajien aseman vahvistaminen taloudellisesti olisi yhtenäistä, tulisi hyvinvointialueen toimintaohjeidenkin ja asiakkuuden määrittely perhehoitoon sopivaksi olla nykyistä enemmän yhteen sovitettua.

6. Kannatatteko omaishoidon tuen palkkion korotuksen kohdistamista omaishoidon tuen vähimmäispalkkion korottamiseen?

Kyllä

7. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 6:

Suurin osa omaishoidon tuen saajista on alimmassa palkkioluokassa, jolloin korotus kohdistuu suurimpaan osaan hoitajista.

8. Kannatatteko perhehoitajan korvausoikeuden kohdistamista esityksessä ehdotettuihin tilanteisiin?

Kyllä

9. Voitte halutessanne esittää huomioita ja perustella kantanne kohtaan 8:

-

10. Mitä muuta mahdollisesti haluatte lausua esityksestä:

Kysymysten alle tuli annettua kommentteja, mutta vielä kertaalleen; taloudellisen aseman parantaminen ei yksin riitä, on pyrittävä kansallisesti yhtenäistämään omaishoidon kriteerejä ja perhehoidon toimintamalleja sekä palkkioluokkia.

Lakiin tehtäviä ehdotuksia:

Omaishoidon tuen lainsäädäntöä olisi hyvä tarkentaa; omaishoidon tukea ei voida täydentää päivittäisissä toiminnoissa henkilökohtaisella avulla tilanteissa, joissa omaishoitajan tehtävä osoittautuu vaativaksi ja raskaaksi. Asiaan on viitattu vammaispalvelulaissa (2 §) ja hallituksen esityksessä vammaispalvelulaiksi, muttei ensisijaisessa lainsäädännössä?

Vammaispalvelun uudistus vaikuttaa monelta muultakin osin omaishoitoon ja vaatisi siksin omaishoidon lakiin tarkennuksia. Muun muassa asiakkaalle myönnettävän palvelukokonaisuuden huomioimista tulisi tehdä suhteessa uuteen vammaispalvelulain nykyiseen ja 1.1.2026 tulevaan soveltamisalaan, valmennukseen, erityisen osallisuuden tukeen ja lyhytaikaiseen huolenpitoon. Se, onko omaishoito kaikissa tilanteissa asiakkaan etu tulisi tarkemmin arvioida esimerkiksi kahden iäkkään henkilön osalta ja vammaisen aikuisen osalta.

Ja lopuksi; omaishoidon tuen lakisääteisten vapaiden järjestämistä ja vaihtoehtoja olisi mietittävä ja laajennettava, jotta asiakkaiden tarpeet tulisi nykyistä paremmin huomioitua. Tämä voi säästää kustannuksia sekä lisätä vaikuttavuutta.

Ihanus Siiri
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - Siun sote